

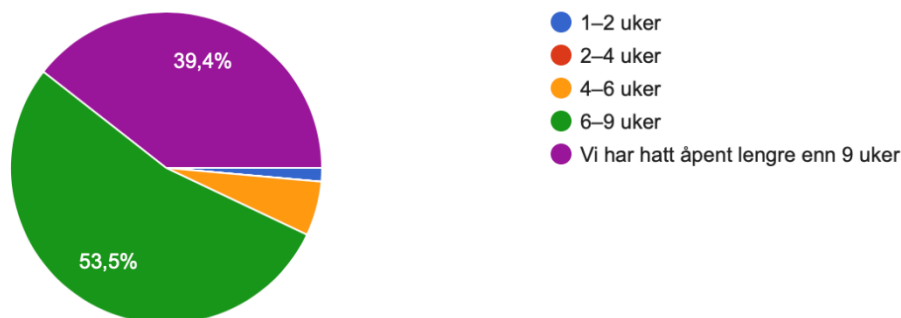
Innspill til ny stimuleringsordning for kulturinstitusjoner fra Norges museumsforbund

De av dagens kompensasjonsordninger som nå foreslås utvidet ut året, for deretter å bli trappet ned og erstattes av den nye stimuleringsordningen gjelder for KUD-museer med under 60 % offentlig støtte, noen museer under andre departementer, private museer samt museer med 80-100 % egeninntjening, som for eksempel Kon-Tiki-museet, Blaafarveværket og Baroniet Rosendal.

De aller fleste museene har fra mai og ut over sommeren åpnet og etablert ulike tilbud til publikum. Dette varierer fra et nærmest normalt tilbud ved noen museer, til tilgang til parker og uteområder andre steder.

Hvor lenge har dere hatt åpent?

71 svar

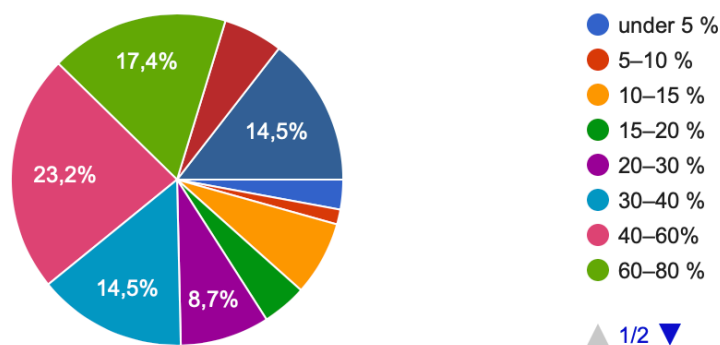

Mange har holdt åpent siden det ble mulig å gjenåpne i mai, eller kort etter det, mens andre åpnet i løpet av juni. Besøket har variert ganske mye mellom institusjonene. Det samme gjelder for inntektene i 2020 målt mot 2019-nivået.

Flere av museene i Norge har i løpet av juli klart å øke besøket sitt, og noen har til og med mer besøk enn i 2019. Kistefosmuseet er ett av disse, og nytt bygg er nok en suksessfaktor. For andre har vårens digitale aktiviteter bidratt til økt bevissthet i nærmiljøet, mens andre opplever økt besøk fra norske turister. Det er gledelig, men det er dessverre ikke alle som har en slik positiv utvikling.

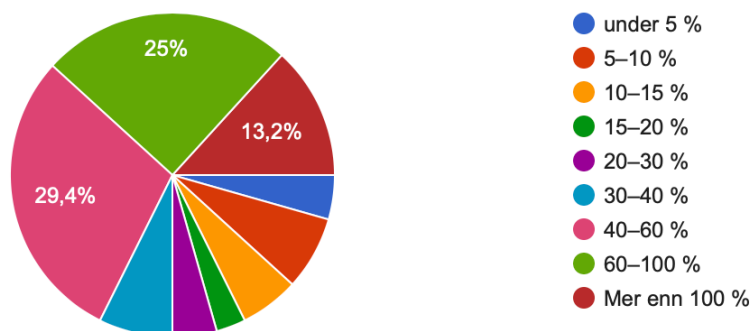
Hvordan har besøket vært prosentvis i forhold til besøket i 2019?

69 svar

Hvordan har inntektene vært prosentvis i forhold til inntektene i 2019?

68 svar

Svært mange av museene med under 60 % offentlig støtte, som omfattes av dagens kompensasjonsordninger, har svært lave besøkstall denne sommeren sammenliknet med 2019. Dette skyldes at de normalt har en høy andel utenlandske turister blant sine besøkende. (graf for det generelle + reelle tall for de vi har svar fra som er innen ordningen)

Besøkstall for utvalgte KUD-museer med under 60 % offentlig støtte, samt utvalgte andre museer som faller utenfor etablerte ordninger

Navn på museum	Besøkstall juni 2020	Besøkstall juni 2019	Besøkstall juli 2020	Besøkstall juli 2019
Skimuseet i Holmenkollen	580	11515	7592	25603
Munchmuseet	1985	34263	6639	
Nobels Fredssenter			1868	
Vigelandmuseet	431	4568	691	3980
Naturhistorisk museum, UiO	6403	14285	19983	16115

Astrup Fearnley Museet	1535	13819	8904	14326
Kulturhistorisk museum, UiO	3052	98931	18468	125516
Barnekunstmuseet	104	441	467	735
Kistefos	25000	6300	55000	7200
Norsk Oljemuseum	3531	19345	19926	23244
Stiftelsen Modums Blaafarveværk	1314	7154	7624	9485
Norsk Folkemuseum	7220	64723	25609	63633
Narviksenteret	1234	4061	6811	7256
Falstadsenteret	3600	1450	600	800

Dette fallet i besøk rammer både inntektene fra billettsalg, butikk og kafeinntekter, men også inntekter knyttet til for eksempel utleie er redusert. Mange har også mistet sine sponsorinntekter. Utfordringen med bortfall av internasjonal turisme, som slår sterkt ut for blant annet Norsk Folkemuseum, Nobels Fredssenter, Kulturhistorisk museum og Kon Tiki, vil sannsynligvis vedvare også i 2021. Det vil gi museene et nytt krevende år. Museumsforbundet tror ikke at den foreslåtte stimuleringsordningen fullt ut vil løse den situasjonen museene med under 60 % offentlig støtte nå står i.

Dagens kompensasjonsordning vil fange opp tapet for museene bedre enn en stimuleringsordning vil gjøre dersom den bare skal rettes mot utarbeiding av nye tiltak og aktiviteter, i tillegg til at den også kan oppleves som noe uforutsigbar. Ordningen som ble valgt for museer med mer enn 60 % offentlig støtte har gitt disse institusjonen et generelt økt driftstilskudd som kompenserer for bortfall av noen av de vitale inntektene og gir forutsigbarhet for hva de har å planlegge med. Det gjør at museene i større grad opplever at de vil kunne klare å holde oppe aktiviteten sin gjennom krisene og ha forutsigbare rammer for planlegging av aktivitetene de skal tilby publikum og arbeidet mer generelt. Kompensasjon for inntektsbortfall kan for museene gi en minst like god effekt i arbeidet med å holde aktiviteten og tilbudene oppe i museene enn å måtte utvikle nye aktiviteter som må fylles med innhold. Museene har mange ulike arbeidsområder og aktiviteter, og noen av disse har likhetstrekk med andre deler av kunst- og musikkbransjer. De vil kunne dra nytte av den foreslåtte nye stimuleringsordningen, men Museumsforbundet frykter at nedtrappingen av kompensasjonsordningen fra oktober frem mot nyttår vil gi lavere effekt for museene og svekke dem. En ren overgang til stimuleringsmidler kan etter Museumsforbundets oppfatning bli et tilbakeskritt og en hemmer for utforming av gode aktiviteter i museene. Dette er neppe tilsiktet fra Kulturdepartementets og ministerens side, men vi understreker en mulig negativ bieffekt for denne delen av museumssektoren.

Den foreslåtte stimuleringsordningen har store likhetstrekk med et forslag til tiltak i Menons siste rapport om effekten av de ulike krisetiltakene. Menon konkluderer med at ordningen for museene er god og treffer godt, men da snakker de om ordningen for museer med mer enn 60 % offentlig støtte. Ordningen for avlyste arrangementer kom ikke så godt ut i undersøkelsen. Stimuleringsordningens intensjon er god, men treffer etter vårt syn ikke museene like godt som andre kulturinstitusjoner. Det blir det viktig å ha med seg i detaljutformingen av ordningen fremover.

Museene har allerede gjenåpnet svært mange aktiviteter rettet mot publikum, men vil kunne bruke den nye ordningen til å øke disse både ved at man kan igangsette aktiviteter man ellers vil måtte avlyse, men også til å igangsette aktiviteter som kan skape nytt publikum. Den løser imidlertid ikke oppgaver museene har knyttet til utvikling av nye utstillinger og formidling av disse samt annet langsiktig arbeid knyttet til samlinger (gjenstander, foto, arkiv, bygg, båter etc.), digitalisering og

forvaltning av bygg. Museene delfinansierer også slike sider av virksomheten med inntekter fra billettsalg og de øvrige inntektskildene de har.

Forslag til tiltak i innretningen:

- Stimuleringsordningen som utvikles må innrettes slik at også museene omfattes av ordningen.
- Alle museer uavhengig finansiering og tilknytning må kunne søke.
- Stimuleringsordningen må også kunne omfatte igangsetting av nye tiltak for å nå nye typer publikum som kan erstatte dagens sammensetning av publikum.
- Samtidig må ordningen kunne gi tilbud til etablerte publikum og gjøre arrangementer man ellers ville måtte avlyse mulige å gjennomføre.
- Det må etableres et utvidet stimuleringsbegrep som omfatter aktiviteter utenfor rene publikumsaktiviteter av kortvarig art.
- For 2021 må det, i tillegg til en antydning av videreføring av stimuleringsordningen, etableres eller videreføres løsninger som sikrer museene kompensasjon for inntektstap på grunn av smittevernbegrensninger slik at de kan produsere innhold til publikum og sikre de kulturverdier de har i oppgave å ivareta.
- Museumsforbundet anbefaler Kulturdepartementet for 2021 å benytte en tilsvarende modell for alle museer som man i 2020 valgte å etablere for museene med mer enn 60 % offentlig støtte og anbefale Regjeringen å benytte liknende modeller for museer under andre departementer, slik at det ikke blir noen museer som faller utenfor alle etablerte ordninger slik det er i dag.

Ta gjerne kontakt dersom det er ytterligere spørsmål til dette. Norges museumsforbund vil publisere flere detaljer fra statistikken over besøket i juli i løpet av kort tid.

Kontaktpersoner:

Generalsekretær Liv Ramskjær, 92427878, LR@museumsforbundet.no

Styreleder John Olsen, 93007567